

Ideeën voor 2030

Sfeerverslag najaarsconferentie loonaangifteketen 2019

In de kapel van het voormalige Missiehuis Sint Jan in het Soesterbergse Kontakt der Continenten vond op 4 september 2019 de jaarlijkse conferentie van de loonaangifteketen plaats. Een spirituele omgeving die prima paste bij het doel van de dag: met alle betrokkenen van de loonaangifteketen inspiratie opdoen voor de toekomst van de keten.

Dagvoorzitter Jorrit Swaneveld (CBS) heette een brede schare van het ecosysteem welkom. Salarisprofessionals, softwareontwikkelaars, medewerkers van Belastingdienst, UWV en CBS, afnemers van gegevens en beleidsmakers, alle schakels van de keten waren vertegenwoordigd. Nadat Jorrit het programma had toegelicht en de aanwezigen vast nieuwsgierig had gemaakt naar de 'Ecothon' die in de middag zou plaatsvinden, gaf hij het woord aan de gastheer van de conferentie Martin van der Lugt (directeur Uitvoering Gegevensdiensten UWV). Normaal gesproken zou Martin het gastheerschap delen met zijn collega-voorzitter van het Lijnmanagersoverleg, Henk Joosten (plaatsvervangend Directeur CAP/Loonheffingen bij de Belastingdienst). Henk kon niet aanwezig zijn, maar sprak de zaal toe middels een vlog vanaf de Mookerhei, waarin hij de zaal uitdaagde om met elkaar een ecosysteem te zoeken dat net zo toekomstbestendig is als het Romeinse bestuur vier eeuwen was in Nederland.

Martin blikte terug op de resultaten van het afgelopen jaar die succesvol waren, maar stelde de in het licht van het gebrek aan verandercapaciteit vraag of de loonaangifteketen toekomst heeft. Daarmee kwam hij aan het doel van de conferentie: het verkennen en bij elkaar brengen van nieuwe vergezichten, kansen en mogelijkheden vanuit de verschillende betrokken vakgebieden van de loonaangifteketen. Hij wenste alle deelnemers veel plezier en inspiratie toe bij de Ecothon.

Maar voordat de Ecothon kon starten, was het woord aan de keynote spreker van de conferentie, prof. dr. ir. Gerda van Dijk. Van oorsprong is Gerda gepromoveerd als aquatisch ecooloog, maar heeft zich inmiddels gespecialiseerd in strategie-, leiderschap- en organisatieontwikkeling en benadert organisatievraagstukken vanuit een ecologisch perspectief. Met sprekende voorbeelden uit de natuur liet zij zien dat kleine veranderingen in een ecosysteem desastreuze gevolgen kunnen hebben. Elk ecosysteem doorloopt een cyclus van vier fases (Doen, Opgave, Plan, Kannie), waarbij menselijke neigingen tot organiseren en macht willen hebben uiteindelijk de ondergang van een en ander kunnen betekenen. Uit de reacties in de zaal bleek veel herkenning en enthousiasme. Ondanks dat de presentatie langer duurde dan gepland, werd na afloop veel gehoord dat het gerust nog langer had mogen duren.

Na een gezamenlijke lunch introduceerde Jorrit vertegenwoordigers van alle schakels van de keten, die elk met een pitch hun eigen rol in de keten toelichtte en een blik op de toekomst van hun vakgebied wierpen. Geheel op eigen wijze gaven daarmee de ministeries, softwareontwikkelaars, salarisprofessionals, Belastingdienst, UWV en de afnemers een blik op hun eigen schakel rol én de toekomst. De verschillende beelden waren een uitstekende inleiding tot de Ecothon: een op de hackathon geïnspireerde competitieve werkvorm met het gehele ecosysteem om het beste uit de loonaangifteketen te halen.

De Ecothon werd begeleid door Digital Shapers, een jong bedrijf dat zich bezighoudt met digitale verandering en het vergroten van creativiteit met een digitale mindset. Na een plenaire presentatie van Marelle van Beerschoten, waarin eens te meer duidelijk werd gemaakt dat digitalisering overall

om ons heen is, werden de aanwezigen in vier groepen verdeeld. Na een uitleg over de Design Thinking methode, waarbij in een aantal fasen tot vernieuwingen en innovaties wordt gekomen door de behoefte van de gebruiker centraal te stellen. Binnen de groepen werden teams gevormd, die aan de slag gingen met de loonaangifteketen van de toekomst. Dat leverde mooie en creatieve ideeën op, die gepitcht werden binnen de groep. Om extra inspiratie op te doen konden de deelnemers een bezoek brengen aan de 'inspiration room'. Daar waren onder meer filmpjes te zien over sensortechnologie die op Schiphol wordt ingezet om passagierslogistiek in goede banen te leiden, en hoe virtual reality gebruikt kan worden voor trainingsdoeleinden.

Om de hoofden leeg te maken werd 'Over de lijn' gespeeld aan de hand van prikkelende stellingen over de rol van technologie in arbeid. Als een echt Lagerhuisdebat vlogen argumenten over en weer. Daarna werd met een frisse blik gewerkt aan de nieuwe ideeën voor de loonaangifteketen. In de wetenschap dat het winnende team beloond werd met Virtual Reality-brillen, werd om het hardst gestreden welk idee mee mocht naar de eindronde in de plenaire zaal.

Terug in de kapel werden met hard en ziel nieuwe ideeën bepleit. De Data Engineerds stelden zich een datapakhuis voor, waar de burger in the lead is. Partijen leveren daar data aan, die de burger publiek en privaat kan gebruiken, terwijl hij op elk moment inzicht heeft in zijn eigen gegevens. De Data Miners stelden daartegenover dat de keten vreemde ogen nodig heeft, die met een nieuwe blik naar de keten kijken. Ze riepen op om op zoek te gaan naar partijen waar al informatie wordt verzameld, die niet dubbelop door de keten hoeft te worden verzameld. De Business Intelligent's zagen voor zich dat er 2030 een Overheidketen is met alle gegevens in één hand, met effectievere wetgeving.

De uiteindelijke winst ging naar de Digital Natives. In een met prachtige tekeningen ondersteund verhaal stelden zij dat in 2030 alle gegevens bij de bron afgetapt kunnen worden, en nog maar één overheid is zonder verschillende organisaties. Daarbij is alles gericht op actuele gegevens, die zelfdenkend zijn en zelf weten waar ze gebruikt moeten worden. Of het ooit zo ver komt, moet de toekomst uitwijzen.

Nadat de VR-brillen aan de terechte winnaars uitgereikt waren, dankte Martin de Digital Shapers voor hun begeleiding en keek hij terug op een conferentie met veel nieuwe inspiratie en ideeën – met dank aan alle deelnemers. Tijdens de borrel en het diner werd in prima sfeer nog lang nagepraat.